

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ПРИВАТНОГО ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Фахового коледжу
ПВНЗ «МПУ»

Марія ДУДНИК
«29» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПСИХОЛОГІЇ»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр
Галузь знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність: І5 Медсестринство
Освітньо-професійна програма: Медсестринство

Миколаїв 2025

Голова Педагогічної ради Миссис Марія ДУДНИК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення	Цикл вибіркових дисциплін	
	Спеціальність: І5«Медсестринство»		
Мова викладання – Українська мова		Рік підготовки	
		2-й	
		Семестр	
		3-й	
	Лекції		
Загальна кількість годин – 90			
Тижневих годин для: ОФН – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень фахової передвищої освіти «фаховий молодший бакалавр»	20 год.	
		Лабораторні	
		-	
		Семінарські	
		16 год.	
		Самостійна робота	
		54 год.	
		Вид контролю:	
		Залік	

Анотація

Дисципліна є обов'язковою для здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми «Медсестринство» спеціальності І5 Медсестринство, формує загальну частину загальних компетенцій.

«Основи психології» є вибіркоvim курсом професійної підготовки майбутніх спеціалістів, що спрямована на вивчення та розуміння базових категорій і понять науки психологія, системи психологічних знань, закономірностей, механізмів, методологічних підходів щодо вивчення психічних явищ особистості, їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, вчинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни «Основи психології»

Мета: Формування у студентів наукових уявлень про природу психіки, про методи та результати дослідження психічних явищ; прийомів створення сприятливого психологічного клімату у професійному середовищі для забезпечення успішної професійної адаптації майбутніх фахівців.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є формування професійної спрямованості, інтересу і прагнення до творчого вивчення психології; вміння використовувати теоретичні та практичні знання на практиці.

Після вивчення дисципліни ***студенти повинні знати:***

- головні проблеми та завдання психології на сучасному етапі розбудови нашого суспільства;
- методи дослідження загальної психології;
- закономірності формування та властивості психічних процесів, психічної діяльності, емоційно-вольової сфери;
- психологію та психологічну структуру особистості;
- психічний стан особистості та психічні процеси, які відбуваються в організмі людини;
- характеристики пізнавальних та емоційно-вольових психічних процесів;
- явища адаптації, синестезії, сенсibiliзації;
- процеси та види пам'яті;
- види мислення і мислительні операції;
- властивості уваги;
- види емоцій і почуттів, вольові якості особистості;
- культуру спілкування та етику взаємовідносин медичних працівників, загальну характеристику діяльності медичної сестри;
- психологію та мистецтво спілкування, його види, методи;
- психологічні особливості спілкування, конфліктології, міжособистісних відносин, стосунків у колективі.

Студенти повинні вміти:

- визначати індивідуально-психологічні особливості за допомогою прийомів та методів психологічного дослідження;

- спостерігати, аналізувати, узагальнювати психологічні факти, об'єктивно оцінювати поведінку та соціальні дії суб'єктів;
- визначати форми спілкування та стосунки в практичній роботі;
- установлювати психологічний контакт із співрозмовником;
- володіти правилами спілкування;
- планувати проведення психологічного дослідження;
- оцінювати результати проведеного психологічного дослідження;
- виявляти тип пацієнта та оцінювати його психічний стан;
- використовувати прийоми саморегуляції та саморелаксації;
- володіти засобами подолання міжособистісних конфліктів;
- самостійно працювати з науковою літературою.

Студенти мають бути поінформовані про:

- сучасні підходи, методичні прийоми, що використовуються під час вивчення психології особистості, спілкування, міжособистісних відносин, стосунків у групі, колективі;
- досягнення сучасної психологічної науки;
- проблеми в повсякденній діяльності медичного працівника, пов'язані з доглядом за пацієнтами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи психології» у здобувача освіти будуть сформовані наступні компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 2. Здатність до вміння задовольняти потреби пацієнта протягом різних періодів життя (включаючи процес умирання), шляхом обстеження, діагностики, планування та виконання медичних втручань, оцінювання результату та корекції індивідуальних планів догляду та супроводу пацієнта.

СК 3. Здатність до самоменеджменту у професійній медичній діяльності.

СК 4. Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи

особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.

СК 5. Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.

СК 6. Здатність до роботи в мультидисциплінарній команді при здійсненні професійної діяльності, для ефективного надання допомоги пацієнту протягом життя, з урахуванням усіх його проблем зі здоров'ям.

СК 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК 8. Здатність до використання інформаційного простору та сучасних цифрових технологій в професійній медичній діяльності.

СК 9. Здатність до використання сукупностей професійних навичок (умінь) при підготовці та проведенні діагностичних досліджень та застосовуванні дезінфікуючих і лікарських засобів у професійній діяльності.

СК 10. Здатність до забезпечення безпеки пацієнта, дотримання принципів інфекційної та особистої безпеки, збереження здоров'я у процесі здійснення догляду, виконання маніпуляцій, процедур, при переміщенні та транспортуванні пацієнта, наданні екстреної медичної допомоги.

СК 11. Здатність до застосування сукупностей втручань та дій для забезпечення пацієнту гідного ставлення, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

СК 12. Здатність до безперервного професійного розвитку фахівців у сфері охорони здоров'я (освіта впродовж життя).

СК 14. Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

СК 15. Здатність до здійснення профілактичних втручань, спрямованих на зменшення інфекційних захворювань серед дорослого та дитячого населення, зокрема вакцинацію згідно з календарем профілактичних щеплень та екстрену імунпрофілактику, включаючи її популяризацію.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує набуття здобувачами фахової передвищої освіти наступних програмних результатів навчання:

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

РН 6. Обирати тактику спілкування з пацієнтами та членами їхніх родин, колегами, дотримуючись принципів професійної етики, толерантної та неосудної поведінки при здійсненні професійної діяльності, з урахуванням соціальних, культурних, гендерних та релігійних відмінностей.

РН 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

РН 8. Вживати заходи спрямовані на створення безпечного лікарняного середовища та дотримання лікувально-охоронного режиму, в інтересах збереження власного здоров'я та зміцнення здоров'я пацієнта .

РН 9. Розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності та визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях і станах.

РН 10. Вміти проводити підготовку пацієнта до лабораторних, інструментальних та інших досліджень, здійснювати забір біологічного матеріалу та проб, скеровувати до лабораторії.

РН 12. Виконувати медичні маніпуляції та процедури відповідно до фахових протоколів, алгоритмів, включаючи надання послуг з первинної медичної допомоги в складі команди первинної медичної допомоги .

РН 13. Надавати екстрену та невідкладну долікарську медичну допомогу.

РН 14. Здійснювати заходи щодо збереження репродуктивного здоров'я населення з метою покращення демографічної ситуації.

РН 15. Надавати консультативну допомогу та здійснювати навчання населення щодо здорового способу життя, наслідків нездорового способу життя, важливості збільшення фізичної активності та здорового харчування, вакцинації; забезпечувати реабілітацію реконвалесцентів та диспансеризацію пацієнтів.

РН 16. Вживати заходи, спрямовані на специфічну та неспецифічну профілактику захворювань.

РН 17. Вживати протиепідемічні заходи в осередку інфекційних та особливо небезпечних захворювань при здійсненні професійної діяльності.

РН 18. Дотримуватися правил ефективної взаємодії в команді для надання якісної медичної допомоги різним категоріям населення.

РН 19. Здійснювати взаємозалежні професійні функції з метою забезпечення якісної медичної допомоги населенню.

2.3міст курсу

№ з/п	ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1	Психологія як наука. Предмет, методи та завдання. Особистість. Психологія особистості	4
2	Темперамент. Характер. Здібності	2
3	Відчуття та сприймання. Мислення і пам'ять . Емоції та почуття. Воля	2
4	Мова. Мовлення. Спілкування. Мистецтво спілкування	4
5	Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування. Міжособистісне розуміння	4
6	Конфлікт. Зони комфорту. Типи поведінкових реакцій	4
	Усього:	20
№ з/п	ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ	Кількість годин
1.	Психологія як наука. Предмет, методи та завдання. Особистість. Психологія особистості	2
2.	Темперамент. Характер. Здібності	4
3.	Відчуття та сприймання. Мислення і пам'ять . Емоції та почуття. Воля	4
4.	Мова. Мовлення. Спілкування. Мистецтво спілкування	2
5.	Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування. Міжособистісне розуміння	2
6.	Конфлікт. Зони комфорту. Типи поведінкових реакцій	2
	Усього:	16
№ з/п	ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	Кількість годин
1.	Природа психіки та предмет психологічної науки	3
2.	Основні теорії особистості	4
3.	Свідоме та несвідоме. Самосвідомість особистості	4
4.	Роль темпераменту в діяльності людини. Формування характеру	3
5.	Нейрофізіологічні механізми відчуттів і сприймань	4
6.	Психологія мислення та дослідження в галузі штучного інтелекту	3
7.	Фізіологічні основи уяви. Уява та органічні процеси. Фантазія	4
8.	Регулятивне значення емоції та волі в самотворенні особистості	4
9.	Зв'язок пізнавальної та афективної сфер	3
10.	Загальна характеристика регуляторних процесів	3
11.	Загальна характеристика процесу соціалізації	4
12.	Соціально-психологічний клімат як результат та умова ефективності спільної діяльності	4
13.	Фонетичні аспекти етикетного мовлення	3
14.	Вибір мовних одиниць у мовленні	4
15.	Комплексні способи подолання стресу	4
	Усього:	54

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Психологія як наука. Предмет, методи та завдання. Особистість. Психологія особистості

ЛЕКЦІЯ

Предмет психології та завдання. Історія розвитку. Рефлекторна природа психіки, умовно-рефлекторна діяльність людини, зовнішнє та внутрішнє гальмування. Психіка та свідомість. Характерні особливості, структурні компоненти свідомості. Психічні стани, процеси, властивості.

Основні напрями в сучасній психології. Основні галузі психологічних знань, зв'язок з іншими науками. Основні вимоги до методів психології, провідні принципи об'єктивних методів у психологічному дослідженні. Основні методи психології: спостереження, експеримент. Додаткові методи психології: тест, опитування, бесіда, аналіз продуктів діяльності, узагальнення незалежних характеристик, самооцінювання. Кількісний та якісний аналіз дослідження психічних явищ.

Поняття про особистість, структура. Активність особистості, джерела. Історія розвитку психології особистості. Розвиток і виховання особистості. Періодизація психічного розвитку та етапи життєвого шляху особистості. Спрямованість особистості, мотиви, система саморегуляції, індивідуально-типологічні особливості, можливості особистості. Рушійні сили розвитку особистості, біогенетичний і соціогенетичний закони розвитку. Фрейдизм, неофрейдизм. Генетичний аспект особистості: від задатків до здібностей.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Дослідження індивідуальних особливостей особистості. Правила дослідження особистості за К. Юнгом: інтроверсія, амбоверсія, екстраверсія, дослідження типології особистості за психогіометричним тестом. Методики “Дослідження самооцінки особистості”, “Дослідження рівня домагань”.

Практичні навички:

- діагностика особистості: інтроверсія, амбоверсія, екстраверсія;
- діагностика типології особистості;
- діагностика самооцінювання особистості;
- діагностика рівня домагань;
- інтерпретація результатів дослідження;
- розв'язування ситуаційних задач.

Тема 2. Темперамент. Характер. Здібності ЛЕКЦІЯ

Темперамент, типи, характеристика їх. Зв'язок типів темпераменту та типів вищої нервової діяльності. Основні властивості, фізіологічне підґрунтя темпераменту. Вчення І. Павлова про типи нервової системи та вищої нервової діяльності. Співвідношення темпераменту та групи крові людини.

Поняття про характер, структура, зміст. Компоненти характеру, основні риси, властивості. Акцентуації та формування характеру. Класифікація характерів за Т. Рібо. Особливості спілкування залежно від типу акцентуації характеру.

Здібності, структура, різновиди. Індивідуальні відмінності у здібностях людей та їх природні передумови. Інтелект, структура.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Дослідження темпераменту. Тести, вправи, опитувальники для визначення типу та властивостей темпераменту: “Паспорт темпераменту”, особистісний опитувальник Айзенка та В. Русалова.

Діагностика акцентуаційного характеру. Методики виявлення акцентуацій характеру, інтерпретація. Вивчення типу акцентуацій за методикою МПДО. Діагностика для виявлення акцентуацій характеру за характеріологічним опитувальником К. Леонгарда—Н. Шмішека.

Дослідження здібностей. Методики визначення рівня розвитку комунікативних та організаторських здібностей. Діагностика визначення творчих здібностей особистості. Характеристика особистості з різним рівнем творчого потенціалу.

Дослідження інтелектуальних здібностей. Методика визначення розумових здібностей, короткий орієнтовний тест (КОТ), методика діагностики інтелектуальних здібностей “Пізнай свою Ай-К’ю”.

Практичні навички:

- діагностика темпераменту;
- дослідження типу темпераменту;
- діагностика показників екстраверсії, інтроверсії, нейротизму (стійкості встановленої поведінки);
- дослідження властивостей темпераменту;
- визначення акцентуації характеру;
- визначення типу акцентуацій;
- виявлення причин негативних рис свого характеру;
- складання рекомендацій для позбавлення від негативних рис;
- визначення рівня розвитку комунікативних та організаторських здібностей;
- виявлення творчих здібностей;
- складання рекомендацій для особистостей з низьким рівнем творчого потенціалу;
- діагностика розумових здібностей особистості;
- дослідження рівня інтелектуальних здібностей;
- розв’язування ситуаційних задач;
- інтерпретація результатів дослідження.

Тема 3. Відчуття та сприймання. Мислення і пам’ять. Емоції та почуття.

Воля

ЛЕКЦІЯ

Загальна характеристика пізнавальних психічних процесів. Пізнавальна діяльність. Відчуття, фізіологічне підґрунтя. Класифікація, різновиди, властивості відчуттів. Відчуття та діяльність. Різновиди, властивості сприймань. Спостереження та спостережливість. Взаємозв’язок відчуттів, особливості сприймання.

Мислення як процес. Соціальна природа мислення. Розумові дії, операції, форми та методи мислення. Процес розуміння, розв’язування завдань. Індивідуальні особливості, різновиди, розлади мислення. Мислення як вища форма відображення світу. Шляхи формування творчого мислення та його якості.

Пам’ять. Різновиди, теорії, індивідуальні особливості. Запам’ятовування, різновиди. Відтворення та його різновиди. Забування, причини.

Емоції та почуття. Фізіологічне підґрунтя, вираження, форми переживання емоцій і почуттів. Вищі почуття. Воля. Довільні дії, їх особливості. Аналіз складної вольової дії. Основні якості волі, безвілля, причини, переборення.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Дослідження пізнавальних психічних процесів. Тести, вправи, завдання, піктограми, цифрові ряди, вислови для дослідження опосередкованої, механічної, смислової, оперативної, асоціативної, слухової, зорової пам'яті.

Дослідження пізнавальних психічних процесів. Методика визначення переважаючого типу запам'ятовування. Визначення наявності логічного мислення на вербальному матеріалі. Дослідження оцінки логічного мислення за методиками “Виділення суттєвих ознак”, “Складні аналогії”, методика дослідження рівня та перебігу процесу мислення.

Дослідження емоційно-вольових психічних процесів. Дослідження емоційного стану особистості за методикою “Дослідження настрою”. Опитувальник Ч. Спілберга та Ю. Ханіна для визначення рівня особистісної та ситуаційної тривожності. Визначення рівня емпатичних тенденцій за модифікованим опитувальником А. Мехрабієна та Н. Епштейна “Дослідження емоційного відгукування”.

Практичні навички:

- дослідження різних видів пам'яті: (опосередкованої, механічної, смислової, оперативної, асоціативної, слухової, зорової);
- дослідження оцінки логічного мислення;
- дослідження рівня та перебігу процесу проведеного дослідження;
- визначення рівня особистісної та ситуаційної тривожності;
- діагностика емоційного стану;
- розв'язування ситуаційних задач;
- інтерпретація проведених досліджень.

Розділ 2. Міжособове спілкування

Тема 4. Мова. Мовлення. Спілкування. Мистецтво спілкування

ЛЕКЦІЯ

Поняття про мову, її функції, різновиди мовлення. Фізіологічний механізм мовної діяльності.

Поняття про спілкування. Засоби, функції, різновиди спілкування.

Компоненти, що сприяють розвитку комунікації як основи для побудови взаємовідносин: відчуття присутності, основні принципи вміння слухати, вміння сприймати, проявляти турботу, розкриватися самому, співпереживати, бути щирим, поважати іншу людину тощо.

Одяг, його значення для ефективності спілкування. Культура спілкування.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

Діагностика міжособистісних взаємин у колективі. Методики та тести для діагностики міжособистісних взаємин у колективі. Діагностика міжособистісного сприйняття в групі за методикою “Сприйняття індивідом групи”. Діагностика міжособистісних стосунків у групі за методикою К. Томаса “Дослідження міжособистісних стосунків”.

Практичні навички:

- дослідження міжособистісного сприйняття в групі;

- діагностика міжособистісних стосунків у групі;
- інтерпретація проведених досліджень;
- розв'язування ситуаційних задач.

Тема 5. Індивідуальні особливості міжособистісного спілкування.

Міжособистісне розуміння

ЛЕКЦІЯ

Вплив особливостей темпераменту, характеру особистості на індивідуальний стиль спілкування, моральні, інтелектуальні риси характеру.

Особистісні орієнтації та рівні спілкування: життєва, громадянська, активно-жорстока, пасивно-поступлива, “ринкова”, “накопичувальна”, схимницька. Рівні спілкування за А.Б. Добровичем: примітивний, конвенційний, діловий, стандартизований, ігровий, духовний, маніпулятивний. Індивідуальні типи спілкування. Типові стилі комунікативної поведінки. Стадії міжособистісного розуміння. Адекватність розуміння поведінки інших людей. Засоби інтерпретації в процесі міжособистісного розуміння: аналітичний, емоційний, перцептивно-асоціативний, соціально-асоціативний. Феномени ідентифікації, рефлексії, емпатії.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Дослідження принципів і навичок спілкування. Методика дослідження темпу усної мовної діяльності. Анкетування студентів щодо дружніх відносин, аналіз, висновки.

Дослідження невербальних навичок спілкування. Невербальні навички спілкування (жести, міміка, поза тощо). Правила дослідження невербальних навичок спілкування за методикою “Про що говорять Вам міміка і жести”.

Практичні навички:

- дослідження темпу усної мовної діяльності;
- складання рекомендацій дружніх стосунків між собою;
- відпрацювання навичок діалогічної мови та формул мовного етикету;
- дослідження невербальних навиків спілкування;
- складання рекомендації щодо усунення безтактності в поведінці;
- інтерпретація проведених досліджень;
- розв'язування ситуаційних задач.

Тема 6. Конфлікт. Зони комфорту. Типи поведінкових реакцій

ЛЕКЦІЯ

Конфлікт, причини, типи, структура, динаміка. Необґрунтовані судження у спілкуванні як передумова конфлікту. Функції, типологія конфліктів. Міжособистісні конфлікти різного змісту. Психологічна структура конфлікту.

Внутрішньогрупові та міжгрупові конфлікти. Психологічні особливості управління конфліктом. Основні типи поведінки при розв'язанні конфлікту.

Відстань між співрозмовниками та особистий простір. Типи запитань, що використовує медична сестра, проводячи інтерв'ю. Типи поведінкових реакцій пацієнтів: агресивність, впевненість у собі, невпевненість у собі. Стиль поведінки з невпевненим пацієнтом. Можливі реакції поведінки пацієнтів в критичних ситуаціях. Етапи безпосередніх взаємин між медичною сестрою та пацієнтом. Основні навички, які будуть корисними при взаємодії з пацієнтом. Класифікація типів пацієнтів. Діяльність медичної сестри за І. Харді.

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Діагностика феноменів комунікативної компетенції.

Методики визначення стилю спілкування, рівня комунікативного контролю. Тест “Трансактний наліз спілкування”. Методика “Діагностика комунікативної соціальної компетенції”.

Діагностика ригідності мовлення. Методики визначення ступеня ригідності мовлення, темпу усного мовлення. Дослідження величини і рівня еготизму діалогічного мовлення.

Дослідження лідерських якостей особистості та виявлення схильності до лідерства та керівництва. Дослідження впливу на оточуючих за методикою “Чи здатні Ви впливати на інших”. Методики на виявлення схильності до лідерства й керівництва. Тести “Оцінка лідерських якостей особистості”, “Професійно значущі якості лідера”. Методика оцінювання стилю керівництва В.П. Захарова.

Психодіагностика комунікативної культури медичної сестри.

Опитувальник Т. Лірі для оцінювання комунікативних якостей у міжособистісних стосунках. Методика на визначення стилю взаємодії під час спілкування. Тест для діагностики потреби у спілкуванні. Практичні вправи, спрямовані на оптимізацію процесу спілкування.

Особливості міжособистісного спілкування медичної сестри і пацієнта.

Тест “ЛОБИ” В.Н. Бехтерева для діагностики відношення пацієнтів до своєї хвороби. Визначення типу пацієнта (тривожний, підозрілий, демонстративний, депресивний, іпохондричний).

Типи поведінкових реакцій пацієнта (впевнений у собі, невпевнений у собі, агресивний). Тактика поведінки медичної сестри щодо різних типів пацієнтів. Можливі реакції поведінки пацієнтів у критичній ситуації.

Діагностика доброзичливості та довір'я. Методика “Чи конфліктні Ви?”.

Практичні навички:

- діагностика рівня комунікативного контролю;
- дослідження стилю спілкування;
- дослідження рівня комунікативної соціальної компетенції;
- діагностика рівня ригідності мовлення;
- дослідження темпу усного мовлення;
- визначення величини еготизму діалогічного мовлення;
- дослідження рівня еготизму діалогічного мовлення;
- виявлення лідерських якостей особистості;
- дослідження схильності до лідерства та керівництва;
- діагностика впливу на оточуючих;
- дослідження стилю керівництва;
- дослідження комунікативних якостей у міжособистісних стосунках;
- діагностування стилю взаємодії під час спілкування;
- дослідження потреби у спілкуванні;
- виконання практичних вправ, спрямованих на оптимізацію процесу спілкування;
- визначення типу пацієнта;
- діагностування типу пацієнта за поведінковою реакцією;
- складання рекомендації щодо плану поведінки з пацієнтом;

- дослідження доброзичливості;
- дослідження довір'я;
- діагностування конфліктності;
- аналіз проведених досліджень;
- розв'язування ситуаційних задач.

4. ПЕРЕЛІК ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК

1. Діагностування особистості за К. Юнгом: інтроверсія, амбоверсія, екстраверсія.
2. Дослідження типології особистості за психогеометричним тестом.
3. Діагностування самооцінки особистості за методикою “Дослідження самооцінки особистості”.
4. Дослідження рівня домагань за методикою “Дослідження рівня домагань”.
5. Дослідження темпераменту за методикою “Паспорт темпераменту”.
6. Дослідження типу темпераменту за особистісним опитувальником Айзенка (діагностика показників екстраверсії, інтроверсії, нейротизму (стійкості встановленої поведінки)).
7. Діагностування властивостей темпераменту за опитувальником В. Русалова.
8. Визначення акцентуаційного характеру за допомогою опитувальника К. Леонгарда-Н. Шмішека.
9. Визначення типу акцентуацій характеру за методикою МПДО.
10. Виявлення причин негативних рис свого характеру.
11. Дослідження за допомогою тестів, завдань, піктограм, висловів різних видів пам'яті (опосередкованої, механічної, смислової, оперативної, асоціативної, слухової, зорової).
12. Дослідження оцінки логічного мислення за допомогою методик “Виділення суттєвих ознак” та “Складні аналогії”.
13. Визначення рівня особистісної та ситуаційної тривожності за допомогою опитувальника Ч. Спілберга та Ю. Ханіна.
14. Дослідження уваги та швидкості її переключення.
15. Діагностування швидкості та переключення уваги.
16. Визначення вибіркової та об'єму уваги за допомогою методики Мюнстерберга та “Коректурна проба”.
17. Діагностування емоційного стану.
18. Дослідження міжособистісного сприйняття в групі за допомогою методики “Сприйняття індивідом групи”.
19. Дослідження міжособистісних стосунків у групі на основі методики К. Томаса “Дослідження міжособистісних стосунків”.
20. Дослідження комунікативних та організаторських здібностей.
21. Діагностування рівня комунікативного контролю.
22. Дослідження темпу усної мовної діяльності.
23. Дослідження невербальних навичок спілкування за методикою “Про що говорять Вам міміка і жести”.

24. Дослідження впливу на оточуючих за допомогою методики „Чи здатні Ви впливати на інших”.

25. Діагностування типу пацієнта за допомогою тесту „ЛОБИ” В.Н. Бехтерева або орієнтованих тестів.

26. Діагностування типу пацієнта за поведінковою реакцією.

27. Виконання практичних вправ.

28. Розв’язування ситуаційних задач.

29. Складання рекомендацій.

5.ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЗАЛІКУ

1. Предмет психології.

2. Основні форми прояву психіки.

3. Завдання та основні галузі психології.

4. Методи психології.

5. Психологія особистості.

6. Психологічна структура особистості.

7. Поняття про спрямованість особистості.

8. Відчуття. Основні властивості відчуттів.

9. Явища адаптації, синестезії, сенсibiliзації.

10. Сприймання. Види сприймання.

11. Властивості сприймання.

12. Мислення. Процеси мислення.

13. Мислительні операції.

14. Види мислення.

15. Пам’ять. Процеси пам’яті.

16. Види пам’яті.

17. Увага. Види уваги.

18. Властивості уваги.

19. Уява та уявлення. Види уяви.

20. Емоції та почуття.

21. Види емоцій і почуттів.

22. Воля. Вольові якості особистості.

23. Темперамент. Типи темпераменту.

24. Характер. Класифікація рис характеру.

25. Здібності. Види здібностей.

26. Спілкування. Структура спілкування.

27. Види спілкування.

28. Функції спілкування.

29. Основні принципи спілкування в сестринській справі.

30. Компоненти, які сприяють розвитку комунікації.

31. Позиція безумовної доброзичливості. Емпатія.

32. Ступені стресу. Подолання стресу.

33. Культура спілкування та етика взаємовідносин медичних працівників.

34. Вплив особливостей темпераменту та характеру на індивідуальний стиль спілкування.

35. Рівні спілкування.

36. Індивідуальні типи спілкування.
37. Стадії міжособистісного розуміння.
38. Феномени ідентифікації, рефлексії.
39. Засоби інтерпретації в процесі міжособистісного розуміння.
40. Конфлікт. Структура та динаміка конфлікту.
41. Функції та типологія конфліктів.
42. Основні типи поведінки під час розв'язання конфлікту.
43. Зони комфорту. Типи поведінкових реакцій.
44. Етапи безпосередніх взаємин між медичною сестрою та пацієнтом.
45. Класифікація типів пацієнтів.
46. Етикетна поведінка учасників акту спілкування.
47. Невербальні антиетикетні знаки.
48. Табу та евфемізми.
49. Нормативність мовлення.
50. Типові помилки мовлення та їх причини.

6. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Основними методами та формами навчання є:

Для формувань умінь та навичок застосовуються такі методи навчання:

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- метод проблемного викладання;
- самостійна позааудиторна (індивідуальна) робота здобувачів

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточна успішність із гуманітарних, фундаментальних та професійно-орієнтованих дисциплін, що викладаються студентам фахового коледжу ПВНЗ «Медико-Природничий Університет», які навчаються за традиційною системою освіти, оцінюються за національною шкалою - «**5 (відмінно)**», «**4 (добре)**», «**3 (задовільно)**» і «**2 (незадовільно)**»).

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: письмовий тестовий контроль, підсумковий модульний тестовий контроль, виконання практичних завдань.

Методи самоконтролю: умінь самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз, виступ з доповіддю, виконання презентації за темою, самостійного опрацювання, виконання індивідуального дослідного завдання, відпрацювання та демонстрація практичних навичок.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на практичному занятті (опитування за темою, виконання самостійної роботи, виконання різного типу вправ, укладання ділових та фахових документів.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом на практичному занятті, під

час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання практичних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання практичних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

Плані дисципліни поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторної навчальної практики, контролюється під час семестрового чи підсумкового контролю.

Поточний контроль здійснюється на кожному занятті відповідно до конкретних цілей теми і має на меті перевірку засвоєння студентами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Оцінювання самостійної роботи здобувачів, яка передбачена в тематичному плані дисципліни поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторної навчальної практики, контролюється під час семестрового чи підсумкового контролю.

Оцінка «відмінно» виставляється, якщо здобувач освіти вільно і творчо володіє матеріалом, визначеним навчальною програмою, має діалектичне мислення; аргументовано, науково аналізує основні психологічні вчення; розуміє базові категорії та основні поняття. Вміє використовувати першоджерела для систематичного поповнення знань з дисципліни; вміє застосовувати психологічні знання. Здатен вдаватися до діалогу, відстоювати власну думку

Виконав повний обсяг самостійної роботи та поставлених практичних завдань.

Оцінка «добре» виставляється, якщо здобувач освіти достатньо, добре володіє матеріалом, але має незначні ускладнення при відповіді; допускає незначні помилки і неточності у трактуванні психологічних вчень і понять; аргументація більш емоційна ніж наукова; потребує незначної допомоги викладача при виборі напрямку відповіді. Виконав повний обсяг самостійної роботи.

Оцінка «задовільно» виставляється, якщо здобувач освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, користується лише окремими знаннями навчальної дисципліни, порушує логіку відповіді, допускає значні помилки в знаннях; викладач постійно коректує відповідь.

Оцінка «незадовільно» виставляється, якщо здобувач освіти достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань, не підтримує діалогу. Виконав неповний (або взагалі не виконав) обсяг самостійної роботи.

8. Рекомендована література

Основна

1. Загальна психологія. Семінарські та практичні заняття. — Методичний посібник. — К.: ПП «Дірект Лайн», 2019. — Частина 1. — 72 с.
<https://ekmair.ukma.edu.ua/server/api/core/bitstreams/983e59d8-a323-4d96-b344-0923c44a87f6/content>
2. Вітенко І.С., Вітенко Т.І. Основи психології. — Вінниця: Нова книга, 2001.
3. Лазуренко О.О. Основи психології: навч.-метод. посіб. — К., 2002. — 168 с.
4. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. — К., 2000.
5. Панюк В., Титаренко Т., Черпалєва Н. та ін. Основи практичної психології. — К.: Либідь, 2006.
5. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. — К.: Знання, 2006.
6. Трофімов Ю.Л. Психологія. — К.: Либідь, 2000.
- Трухін І.О. Соціальна психологія спілкування. — К., 2005.

Додаткова

1. Жигайло Н.І. Соціальна психологія. — Львів: Новий Світ, 2007
2. Зігерт В., Ланч Л. Педагог без конфліктів. — М., 1990.
3. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. — К., Ельга Ніка-Центр, 2006.
4. Психологія / За ред. отця Юзефа Макселона. — Львів, Монастир Монахів Студійського Уставу, видавничий відділ “Свічадо”, 1998.
5. Цигульська Т.Ф. Загальна та прикладна психологія: Курс лекцій. — К.: Наук. думка, 2000.

9. Інформаційне забезпечення

1. <http://psylib.kiev.ua/>
2. <http://azps.ru/articles/cmmn/>
3. <http://u-psihologa.com.ua/library.html>